

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

4 Ignaros maculant natos delicta paterna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

sanctum venere, simonia cam heretice esse nullis fide-
um ignorat.

Supra ead. q. 1. c. Presbyter, hoc idem rebus Gregorio quod
hic Paschali fecendo. Erantque Paschali hoc, ut multa alia, acce-
pit a Gregorio VII. qua ipse innovavit. In Polycarpo lib. 3. tit. 11.
citatus ex concilio Tolitano.

C. XV. ¶ Carcat honore male acquisito, qui ecclē-
siastica beneficia pro pecunia invenire
tentavit.

Item Innocentius 11. in synodo Romana,
cap. 2.

Si quis prebendas, vel prioratum, seu decanatum,
sicut honorem, vel promotionem aliquam ecclesiasti-
cam, seu quolibet sacramentum ecclesiasticum, ut pote
curiam, vel oleum sanctum & consecrationes altarium,
vel ecclesiarum, interveniente execrabili ardore avaritiae
per pecuniam comparaverit, honore male acquisito ca-
reat, & emptor atque venditor, & interventor nota in-
famiae percellantur: & nec pro pastu, nec sub obtentu
alicujus consuetudinis ante vel post a quoquam aliquid
exigatur, vel ipse dare praesumat, quoniam simoniacum
est: sed liberè, & absque diminutione aliquae collata sibi
dignitate atque beneficio: perseverent.

¶ Beneficio. Ex duobus manibus scriptis huius concilii exem-
plaribus in uno sic legitur, in altero vero, officio.
De secunda tertia questione quod sacri canonis diffinitio, au-
thoritatibus hinc inde in medium deductis patet factum est.

QUESTIO IV.

¶ Vis ergo de quarta questione est pertrahendum, an
paternum crimen huic imputetur, quod eo ignorante
confessus admission. Quod ignorantia huic excuset,
multorum auctoritatibus probatur.

C. I. ¶ Alienum crimen nescientem non ma-
culat.
Aut enim Augustinus, epist. 43. ad Ven-
centium.

N ullius crimen maculat nescientem.
C. II. ¶ De eodem.
Item in epistola.

¶ Vis locus innocentie relinquatur, si alienum crimen
revelatur nescientem?

¶ Verba B. Augustini sunt haec: Quis locus innocentie
revelatur, si crimen est proprium, nec sit alienum?
C. III. ¶ De infansibus qui ab hereticis ba-
ptizantur.

Item in Africano in concilio, c. 14. legitur.
¶ Lacuit e de infansibus, qui ab hereticis baptizan-
tur, ne quod non suo fecerunt iudicio, cum ad ecclē-
siam Dei salubri proposito fuerint conversi, parentum
illos error impediatur, quominus promoveantur sacri al-
tatis ministri.

C. IV. ¶ De eodem.

¶ Qui d apud Donatistas parvuli baptizati sunt, non-
dum sit valentes erroris eorum interitum, & po-
stequam ad ratem rationis capacem pervenerunt, a-
gnita veritate, falsitate eorum abhorrentes, ad ecclē-
siam Dei catholicam per universum mundum diffusam,
ordine antiquo per manus impositionem recepti sunt,
rates ad suscipiendum manus clericatus non debet impe-
dire nomen erroris.

C. V. ¶ Conspicuum maleficia in nullo cleri-
ci obstant, nisi consensu fuerint.

Item Leo IV. e Ebrinus, & Adelfido Episcopi.
¶ Via praesulatus nostri (quod bene notis) magiste-
rium non solum de sacerdotum, verum etiam de

a Dam. l. 1. cap. 131. ex Cablotensi. b Et Caribag. 3. cap. 48.
c Paulo aliter in originali. d Deusdedit p. 2. e al. tertium.

secularium utilitatibus debet esse sollicitum; prope-
rea fraternitatem vestram scire volumus, hunc presby-
terem Presbyterum ad sedem apostolicam venisse, nobis
que violentiam, & excommunicationem suam per eum
nem retulisse: quod etiam sine iusto legis tramite
sua fuisset ablata ecclesia, similiter indicavit: quam ali-
qua dato munere sacerdos zelo ductus invidiam
presumptum. Inde parentes eius magno dolore compulsi
Presbyterum illum, qui suam tenebat ecclesiam, non
comprehenderunt, & ei oculos eruecunt. Tamen ipse
sape dictus sacerdos dicit, quod absque sua voluntate,
sine eius consilio hoc sit peccatum. Quod si ita est, ut ipse
nobis suo ore testatus est, nobis magnopere promon-
dum est, ut si ipse canonice excommunicatus non est, si-
monica super eum fiat sententia.

C. VI.

Diffusa a 21. de penis, Lexima.

¶ Crimen, vel pena paterna nullam maculam filio
figere potest. Namque unusquisque: ex suo delicto
forti subicitur, nec alieni criminis successor constituitur.
Idque divi fratres Hierapolitanis rescripserunt.

C. VII. ¶ Testis parentum filius obsequium
debet.

Item ex concilio Tolitano IV. c. 66.

¶ Vbi baptizati, si postea pravariantes in Christi-
anismo, qualiter poena damnati extiterint, a reb' communibus
filios excludi non oportebit: quia scriptum est: Filius
non portabit iniquitatem patris.]

C. VIII. ¶ Non imputantur peccata parentum
qui ab eis personaliter dirisi
probatum.

Item Augustinus ad Bonifacium, epist. 33.

¶ Am e itaque cum homo in seipso est, ab eo qui pro-
cum, alter effectus, peccato alterius sine sua con-
fessione non teneret obnoxius. Traxit ergo peccatum
unus erat cum illo, & in illo, a quo traxit, quando
traxit, admissionum est. Non autem trahit alter ab alio
quando sua unoquoque propria vita vivente iam est
dicatur. [Anima, quae peccaverit, ipsa morietur].
autem possit regenerari per officium voluntatis
cum offertur confitendum, facit hoc unus spiritus
quo regeneratur oblatum.

C. IX. ¶ Et qui imitatur, impietas alteri
non nocet.

Hinc etiam Gregorius in lib. 26. Moralium, cap. 1. h.
cap. 3. lib.

¶ Omnia s, qui similes tui est, nocet impietas tua. Nam
& filium hominis adiuvabit iustitia tua. Nam
na impietas ei nocet, quem perventendo iniquitate
rursum eum ad iustitiam nostram iustitiam, quem a pravari-
cibus mutat. Nocere enim vel iuvare nescit
que vel a bono corrumpere, vel a malo perverti
possunt.

¶ Contra Dominum ad Moysen g: [Ego sum Deus, qui
castro peccata patrum in filios usque in tertium & quartum
generacionem] licet non inaequalitate iudicii, sed magnitudine
peccati. Augustinus asserit hoc deum, ita dicens: [In tertio & quarto
generacione peccatorum patrum sed Dominus comminatus est legem
diturum, non inaequalitate iudicii, ut alii peccatores ad peccatum
sed magnitudine elementum ad unum semper expectat ad peccatum
quod in prima generacione delinquitur non prius corrigi oportet
nisi & tertia & quarta generacione venerit.] Cum ergo de
actu ab heretico Innocentius h scribit [Leo est ecclesia
heretici baptizati sunt, per manus impositionem sua] hanc

a Lib. 21. tit. 19. lib. 26. b Exeget. c In p. 1. d
d al. admissionum. e Exeget. f lib. 21. tit. 19. g
h sup. q. 1. c. ventum. 11.

manuum patris, nec ex his aliquem in clericatu honorem, vel eorum subrogare: pater quidem dicitur, qui ab hereticis baptizati sunt, sicut excommunicati, ut iuxta illud Africanus a concilio ad suscipiendum clericatum officium non eos impediatur tamen erroris.

C. X. De eodem. Item Augustinus scribit ad Auxentium Episcopum, epist. 75.

Non imputantur filiis peccata parentum, que post eorum natiuitatem a parentibus committuntur: nec pro peccatis parentum spiritali poena filii sunt plerumque tenendi.

¶ In aliquo veniens exemplarius & castus hoc est sequentia usque ad finem quatuor mandata sunt superiorum. Nam sententia hinc inde accepta, verba ferè de suo (quod sipse fecit) in his Gratiano essent. Et huius quidem pariter sententia est apud B. Augustinum hoc inducit. Verba autem ipsa referuntur infra 24. q. 2. §. 1. ad h.

¶ Officio autem, vel beneficio ecclesie privari spiritalis poena est: non igitur hanc ex peccato patris promeretur filius. Item sexagesimo, qui ignorans a simonia ordinatur, ut sup. in cap. Verba legitur: & ille excommunicatus est, qui per ignorantiam simoniacè ordinatus.

2. pars. Sed obicitur illud B. Gregorii 1. Gregorii 1. In aliquo veniens collectibus legitur Augustini. Antiquum veritas est Alexandrino secundo.

C. XI. §. Ecclesia, que pollens consecratur.

Ecclesia, que possessione consecrata fuerit, potius exsecrata, quam consecrata dici debet.

¶ Item quantum ad hereticos anathematizati leguntur. Vnde Achab d. qui regulam dicitur, & quodam alio premissa fuerit est, de anathematizatis dicitur iustis. ¶ Item peccato Amalechitarum, auctore eorum iussa sunt interfecta: quibus quia simul peccati, aduisti a Samuele & [Nefi, qui peccatorum aruandi est] & quæ solus idolorum nolle acquirere d. ¶ Item peccato Aegyptiorum & possessionem eorum grandini tradita, iumentis & primigenia eorum, morte consumpta sunt. ¶ Item peccato Philistinorum, arca g. Domini Philistin tradita est. Si ergo que si caret, ut ecclesia, arca Domini, lapides Hiericho, vel contrarius, vel peccatoribus traduntur, vel anathematizantur, vel grandine vastantur: sic, que non intelligendi non habent, ut animalia Aegyptiorum & Amalechitarum peccata hominum precludunt morte, patet quod nullum excusari ignorantia criminis, maxime cum ex eo uictoria deseratur ignorantia: ueluti si quisquis de latrociniis & rapinis filio suo ignoranti dirigitur emigret, non excusari filium ignorantia, quia post mortem patri cogitur reddere male acquirit. ¶ Item peccato Achab h. plebs Israelica in manu hostium tradita est. ¶ Item peccato filiorum Hebræorum, populus in manu Philistinorum corruis. ¶ Peccato quoque plebs K. electi eorum scripti sunt impediti, & tandem cum in populo dicitur suis expressi.

¶ 3. pars. His ita respondetur. Insuperbia, & irrationalibus peccato hominum vel contrarius, vel anathematizantur, vel morte perditur, non participatione peccati sed causa facta uentura, ut thesauri Hiericho, & animalia Amalechitarum. Hiericho enim Luna interpretatur & significat mundum istum. Amalechitis interpretatur languens sanguinem, & significat cupiditas & auaritas & dicitur. Itaque interpretatur uis uidentis Deum, & significat multitudine sancti spiritus. Lapides ergo, & thesauri Hiericho ad excommunicationem, animalia Amalechitarum interfecta: iudicantur ad excommunicationem expulsi sunt plebs, & ut significatur, quod non uidentur, & huius mundi thesauri, qui per

lapides & thesauri Hiericho designantur, irrationalibus queque uictorum maris, qui per animalia Amalechitarum intelliguntur non debent transferri in feram sanctorum. Animalia uero & thesauri, & possessione eorum & primigenia grandine & morte consumpta sunt, ut in illis uidentur, quoniam salicitate laborant: & ut dicitur in illis, quod mundus peribit, & concupiscentia eorum. Sed & terra a Israelitarum in sanguinem uersa est, & segetibus eorum imbrui aduersi sunt, animalia eorum sterilitate & morbo confecta sunt, ut audirem suum, quem per beneficia cognoscere uoluerant, saltem inter supplicia sentirent. In dejectionem uero peccati, pecunia Simonu damnata est, cui didum b. est. ¶ Pecunia tua terram sit in perditionem, quia existimasti deum Deo pecunia possideri. ¶ In detestati non quoque existerit criminis ad arca ecclesia, que per simoniam consecratur, non tamen consecratur, quoniam exsecrari dicitur: quia que interuentu pecunie uolens consecrationem effundit, non consecratur, sed exsecrari dicitur est. Hinc est, quod B. Gregorius & ecclesia ab Ariano consecrata iterum consecrari precepit: quia sanctificationem consecrationis, quoniam nisi in fide ueritate perficitur, prestare non poterat, qui fide caret. Arca uero, & Expleta peccato factum eorum hostibus traditi sunt. Electi quoque, qui murmure eorum impediti sunt, non in poenam criminis, sed in experimentum, & exemplum patientie hec passi sunt. ¶ Item populus, qui peccato Achab, & filiorum Hebræi in manibus hostium traditus est, significat subditos corporaliter flagellari, uel inter ipsa flagella, peccata prelatorum seruantur: sicut Achab ferè deprehensus lapidibus obrutus est.

Sic & nauicula d. Iona periclitatur, ut fugitius ferè deprehensus subditis immergeretur. Aliquando pro meritis prelatorum deprauata uita saluatorum, ut palatium subditis seruantur ad malum cum eis simul corrumpant: sicut filii Israel diuorauerunt peccata sacerdotum, tandem cum eis occiderunt in manibus hostium. Item David & populum numerauerunt: quo peccato gladius Domini defecit in populum. Sed in lana gente gloria regis est, in diminutione plebis contritus principis. Quis ergo de moneritate sui generis superbit, iure treves diminutione potius est.

¶ Item parulus Sodomitarum & non excusati ignorantia, qui pro patris scelere casti igitur consumerentur: sed igitur hoc poena illis diminuta est, quibus successio patrum sceleris est adempta. Parieter etiam demonstratum est, peccatis parentum parulos aliquando corporaliter flagellari: illud idem intelligendum est de parulis, qui peccato Dathan, & Abiron, uirum descendunt ad inferos.

¶ Item Chanan si peccante, Chanana filius eius male dicitur Giez, & delinquente, lepra transmittitur ad posterum. Iudæi Chananius: [Sanguis ejus super nos, & super filios nostris] etiam reliquis eorum poena mortis Christi addita sunt. Achab 1. quoque peccatis posteri iure regni filium amiserunt: & quod de eius semine in regno Iuda nati sunt, uis ad purgandum labem illius similes, a generatione Domini sunt exclusi. Videmus quoque, Esau, & Malachias transgressi transiit ad Idumæam. Ex quibus omnibus colligitur, quod ignorantia tenent peccatis abhorum, nisi imitator uis dequit eorum. Quicumque enim de semine Esau & ceterorum, apud Deum conversi, paternam malitiam derelicti sunt, non odium, sed Dei clementiam experti sunt.

C. XII.

Item: u. Ambrosius ait simoniam.

Urbatur in nauicula Petri, in qua erat Iudas, qui suis meritis erat firmus, turbatus est alienis.

2. P[er] ill. 106. r. h. 2. r. b. Altor. s. & De cons. dist. 1. s. Ariamoran. d. Iona. c. 1. Regum ult. Proverb. scilicet dicitur 70. f. Gen. 19. g. Numeros. h. Gen. 9. l. 2. Reg. 1. k. Mat. 27. l. 2. Regum 22. Hieron. ad c. 1. Mat. 11. Malach. 1. n. 1. 2. q. 1. c. 6. non turbatur.

2. Sup. ead. qui epist. 7. b. sup. ead. q. 1. si qui a simoniac. c. An. 1. s. 2. d. l. 1. c. 2. Reg. 22. f. Exod. 1. g. i. Reg. 4. h. 1. 67. l. 1. Reg. 4. k. P[er] ill. 77.

Huius etiam capiti sententia sumpta est ex sermone 11. Ambrosii, & lib. 5. c. 1. comment. ad c. 5. Lucae. Ipsa autem verba habentur 7. 24. q. 1. c. non turbatur.

Ignorabat autem Petrus peccatum Iude. Non ergo ignorantia excuset illum. Sed si turbatus hoc non peccati contagio, sed corporali perfectio intelligitur: quia veritas malorum nunquam adeo pronuntio lenis, ut erroribus veteri firmitas. Non itaque huiusmodi ignorantia excuset, pro quibus ignorantibus pecunia dicitur. Non ergo potest probari esse reus criminis, cuius non habuit conscientiam.

4 pars. Notandum quoque est, quod non omnis ignorantia aliquam excusat. Est enim ignorantia alia facti, alia iuris. Facti alia est ejus facti, quod oportuit eum scire: alia, quod non oportuit eum scire. Quod non oportuit eum scire, sicut Apostolus 2. ad Cor. 11. c. 15. Si quis infidelium vocaverit vos ad cenam, & scitis quidquid vobis oppositum fuerit, comedite, nihil interrogantes. Et quod dicitur, hoc ad alios immolatum est, nonne comedite. Et quod dicitur, vocatum ad cenam non oportuit scire carnes suis oppositas fuisse vocatum ad cenam non oportuit scire, sicut ignorantia Iudaeorum, & reliquorum infidelium, qui ea, quae a Prophetis de Christo fuerunt pronuntiata, ad huc ignorant esse completa, unde a Iudaeis alibi expectatur ventura. Haec neminem excusat. Item ignorantia iuris, alia naturalis, alia civilis. Naturalis omnibus, naturalis damnable est. Inae vero civilis alii permittitur ignorare, alii non.

Iuris civilis ignorantia veniens ex illa in damno vitando, frangitur iure canonico, ut si minor pecuniam dederit filio famulatus, repeti: in maiore vero quasi delictum est. Item si iudicis, captivum etiam tibi majori delataverit, canonice sine iudice de iudicis, pateris testamentum iure subnixum, cum non esset, solidam successione delictus: vel si id quod iure delictus, aut iure naturalis non delictus, sed civilis, tanquam ex chirographo solvas, aut promittas, repeti: non ita, si delictum. Nam si putat rem suam sibi per legem licite rapere, incidit in constitutionem 1. illam Codicis lib. 8. b. reulo, unde vi.

1. Constitutum. In plerisque verus codicibus legitur, incidit in constitutionem, si quis in tantam. reliqua vacant.

In hoc autem non fuit ignorantia iuris, sed facti, & illius, quod non oportuit eum scire. A reatu ergo criminis eum ignorantia excusat paterna delicti: quod est oportuissimum scire, infirmitate tamen atatis deprehendere non poterat.

C. XIII. PALEA.

[Imperator Valentinianus Augustus.]

Si quis in tantam furoris audaciam pevererit, ut possessionem rerum apud fideum, vel apud quoslibet homines constitutarum, anteventum & iudicialis arbitrii violenter invaserit, Dominus quidem constitutus, possessionem, quam abfuit, restituit possessori, & Dominium ejus d. reamittit. Sin vero alienarum rerum e possessionem invaserit, non solum eam possidentibus reddat, verum etiam estimationem earundem rerum restituere compellatur.

QUESTIO V.

Qvod vero quanta levi quaeritur, an liceat ei esse in ecclesia, vel fungi ordinatione, quam paterna pecunia est affecimus, auctoritate Urbani definitur, qui scribens de simonia sic inter cetera in concilio Placentino, 2. 4. & sequentibus, iterni, in concilio Romano.

C. 1. De parvulis, qui cupiditate parentum, ecclesias amittunt.

Quicumque sane cupiditate parentum, cum adhuc parvuli essent, ecclesias, vel ecclesiarum partes i

a 2. Corin. 10. b tit. 4. lib. 7. c ul. advenum. d al. epistola. e al. alienarum possessionem. f Anselmus libro 7. cap. 109. C. 7.

per pecunias adepti sunt, postquam ea omnino dimiserint, si canonicè in eis vivere & oluerint pro magna misericordia ibidem eos esse concedimus: neque pro hoc facta à sacris ordinibus removemus, si alius dignè interveniat. Illi a vero, qui per seipso, cum iam majoris esset aetatis, nefanda quæsi cupiditate eas cepuerint, si in ecclesiis canonicè vivere voluerint, servatis propriis ordinibus pro magna misericordia ibi eos ministrare permittimus. Quod si ad alias fortassis transferri non poterint, & in eis canonicè vivere promiserint, minime contenti ad sacros ordines non accedant, salva tamen omnibus Apostolicæ sedis auctoritate. Si b quibus ante emptionem catholicè ordinati sunt, cum quæremur, dimiserint, & vitam canonicam egissent in suis gradibus permittantur: nisi forte ejusmodi ordinati sit, ut ubi primum locum debeant obtinere. Nam enim, vel singularem, vel proposituram 2. locum in ecclesiis eos habere non patimur.

1. Partes. In concilio ipso legitur, beneficia, sed si sim non est emendatum.

2. Propositura. In concilio subjungitur, vel officium. Hoc autem cum non in parvulorum curam, sed misericordiam dispensatione dicitur, ex epistola ejusdem missa Vitali Presbytero in hac verba.

C. II. In dignitate servanda simoniae, si quis vicia committat.

Eos, qui ecclesiam emerunt, videlicet ut in canonicis monasteriis regulatier vivat in sui honoris officio, si clericoriter concedendo, ministrare concubantibus; tamen sanctorum canonum præjudicio.

In libro manuscripto decretorum Pontificum hoc canonus ex Nicolao ad Vitalem Presbyterum Præsentem.

3 pars. Ex hac itaque auctoritate colligitur, quod quæta tale excusat à reatu criminis, ut supra dictum est, non emptionem, cum in ecclesiis, quas parentum pecunia adepti, nisi postquam eas omnino dimiserint, & ex misericordia eis esse conceditur. In quo patet, quod est illi ignorantia peccatum sit admissum, si tamen tamen paterna emptionem non possunt. Quod vero à crimine excusentur hinc patet, quod scilicet à sacri ordinibus non remouentur. Si enim alius canonice scilicet essent, ad sacros ordines consentire non possent. Illud intelligendum est de eo, qui per pecuniam est adeptus sacerdotatem, non Episcopatu, sed eundem ex principibus eiusdem tamen ordinatione videlicet & ordinato hoc ignorant.

C. III. De quodam, pro quo incuria parentum pecuniam dedit, non Episcopo, sed non principum ejus.

Unde Vibanus 11. scribit Alano Monacho Episcopo.

Parentium portatorem, quem parentum incuria pecuniam non Episcopo, sed eundem principibus datam, invitum sacerdotii dignitatem obtinuit, si facti, licet sancti canones, deponendum esse, restitui tamen quia culpam istam nesciens, & constantem & quia ab eodem ordine ut deponeretur, superbia, & contumacia, ex consideratione discretioris, (quam omnium virtutum) magis quam ex rigore canonum, misericordiam visceribus adhibendo, ipsum in eodem officio illa cui deservit & sacerdotum penam non suspensus à sacerdotali officio pertinet. Quod si licet ei ex concessione Episcopi, statimque ad sacerdotali officio fungi.

a C. 6. b C. 7. c al. concessio. d al. penam. e al. servum.